

"DRAUGAS"

LEWISIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Three Months \$1.50
Four-day's Edition \$2.00
All NEWS-STANDS & A COPY
Advertising rates on application

"DRAUGAS"

Šiame kasdieniškoje laikraštyje.
PRENUMERACIJOS KAINA:
Metams \$5.00
Pusmetui \$3.00
Prenumerata mokama iš anksto.
Kas skaito nuo užrašymo dienos ne
nuo Naujojo Meto. Norint perlaikyti
adresą, vėliau reikia prisiųsti ir seną
adresą. Pateiktai geriausia siųsti lėšas
per laisvą ar ekspres "Money Order"
arba įdėdami pinigų į registruotą
laiką.
"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKimby 6114

Kas Pamokslus
sako?

Liberalai tautininkai susi-
organizavo šmeižti katalikus.
Jie apšmeižė katalikų pasiųs-
tus į Europą veikėjus, paskui
apšmeižė Chicago kunigus.
Dėlto sutartį tarp lietuvių A-
merikojiečių sumažėjo. Toliau li-
beralai savo pražūtingo darbo
nėšioje ir dabar tik mažas
skaičius tautininkų lietuvių Ame-
rikijoje šios tokios sutarties
išvaiduoja.

Kol liberalai tautininkai tik
išnaudojo katalikus, o neknei-
šė, tol katalikai laikėsi vieny-
bės. Dėl naudos tėvynėi jie
dėvėsi išnaudoji. Kada prie iš-
naudojimo prisidėjo paniekian-
tasis šmeižtas, tada katalikai
dėvė liberalams suprasti, jog
ir išnaudojimas gali pasilauti.

Panaikinti lietuvių sutartį
liberalams nebaugu, bet jie
nenori netekti tų, kuriuos ga-
lima išnaudoti. Tai-gi "Lietu-
va" jau verčia, kad vienybę
tarp lietuvių išnyko, jau rašo
apie asmenis, kurie savo as-
meninės garbės iššokdami su-
ardė buvusių sutartį. Gerai,
kad nors dabar liberalų or-
ganas supranta savo darbo
blėdingumą.

Girtuoklis gulėdamas šale
tuščios bonkos graudžiais žo-
džiais peikia girtybę. Geras
daiktas yra atgaila, bet ji tik
tada naudinga, kada nusikal-
tėlis pasigaila nedorybės. Li-
beralai šiandien gailinasi vie-
nybės suardę, bet jie nesiliau-
ja tų darų, jie nepameta savo
šlykščių priemonių.

Dar ir dabar matydami su-
irimą savo pačių padarytą,
jie vėl seną įpročių šmeižin-
kų, kaltindami visą pasaulį,
išteisindami tik vieną tik-
rąjį kaltininką, butent save.

Yra ir žmogžudžių, kurie
prie savo aukos lavoną ver-
kia, žmogžudystės nedorumą
smerkia. Ir už žmogžudystę
kaltina kitus.

Kaip-gi žemai tu nuopuolėi
Lietuvos vaikė!

Dar Žemlapis.

Vidurinių dalykų sekreto-
rius valdžioje Suvienuose
Valstijose yra įstaiga vadina-
ma Geological Survey. Jos
uždavinys yra rengti žemla-
pius. Tag uždavinys yra gar-
bingas, nes tarnauja mokslui.

ir tėvynės tikslams. Jis da-
nai buvo pavojingas, nes prieš
padarysiant žemlapį reikia iš-
matuoti žemę, kurią jis paro-
do ant poperos. Yra žemių be-
veik rytu rįjančių žmogaus
sveikatą. Tai-gi tokių žemių
žemlapiai sustatyti yra neap-
sakomai sunku ir pavojinga.
Tešius Suvienuose Valstijų
Geological Survey prieš
karę padarė žemlapį taip va-
dinamos Death Valley (Mir-
ties Lomos).

Karės metu Geological Sur-
vey dirbo žemlapius karės tik-
slams.

Dabar, karė pasibaigus, ta
garbingoji įstaiga sudarė pa-
saulio žemlapį ir atspausdino.
Ant žemlapio niškiai pažymė-
ta Lietuva, kaip neprisigul-
minga žalis. Truputį tamse-
nėlyna spalva pažymėta Ma-
žoji arba Prūsų Lietuva, ku-
rią Taikos Konferencija pri-
skyrė prie mūsų tėvynės.

Džiaugsmas, kad Suvienuose
Valstijose ne žodžiu bet darbu
Lietuvos neprisigulmę išreiš-
kė 4 liepos iškilnėse Wash-
ingtono. Dabar turime kitą
panašios rūšies mūsų malonų
apėjimą su mumis.

Matome, kad Suvienuose Val-
stijų Vyriausybė mus remia.
Paremkime ir mes ją ne au-
komis, o paskola: įgykime
Karės Taupymo ženklelių
(War Savings Stamps).

Korespondentai.

Kiekvienas žinių laikraštis
turi korespondentų. Be jų jie
negali apieiti. Korespondentų
uždutis yra pranešti laikraš-
čiui žinių, aprašyti nuotikiai.
Kaip tą padaryti, ne visi su-
pranta.

Korespondentas, tač nuoti-
ki aprašydamas, turi aprašy-
ti tip, kaip jis įvyko, tei-
singai apibūdindamas. Jis ga-
li pasirinkti rašymo būdą: ar
rimtai, ar juokingai, ar išgi-
rinčiai, ar pašiepiančiai. Tai
rašytojo skonis. Bet jis visuo-
met turi rašyti faktus, kaip
jis juos žino ir patyręs yra.

Nelaimė su daugeliu kores-
pondentu ta, kad jie ne nuoti-
kius aprašo, bet savas pažiū-
ras ir išvadas tuojuos dėsto.
Patiko kas — geria, kiek į-
manydamas, nepatiko — pei-
kia su nemažesniu atsidedimu.
o jei kokioj, tai pamokinimus
pradės žerti, išties "pamoks-
lus" rašyti. Tai koresponden-
tai daryti nedera.

Dar blogiau, kuomet kas
užsimano ką barti. Kartais
nepatinka kam koki draugi-
ja. Tuojuos ją bara. Tas pat
su asmenimis. Dažnai lietuvių
laikraščiuose užtikis ne daly-
kų aprašymą, bet korespon-
dento jausmus, jo pikta liežu-
vį. Užsispyrę ką pažeminti,
nupeikinti, kartais visai
negrąžius, ir galio nėra.

Daugelis mano, kad tuo jie
savojo tikslo atsiekin. Atbu-
lai. Skaitytojai tokias kores-
pondencijas nužiuri ir maty-
dami tokį korespondento vien-
pusį užsispyrimą, nelabai ti-
kėti nori. Išbartieji pyksta
ant korespondento, galop ant
laikraščio, kuris tai patalpi-
no. Jei gali ir moka — pro-
testuoja, ir polemikas leidžia.
Jei ne—tylomis rustanja. Tas
gimdo negerą jausmą ir laik-
raščių pamėgimą mažina.

Jei kas gero ką padarė, ver-
ta kreditą atiduoti. Jei kas
blogai pasielgė, neapsimoka
bartis. Verčiau atpasakoti ką
ir kaip blogai padarė. Patys
skaitytojai išvadas pasidarys.
Niekas per daug nėra linkęs
kitų nuomones ir išvadas paži-
rinti, kuomet jos gatavali iške-
pas jam paklaimos. Jis linkęs

A. L. T. Atstovo Europoje,
B. F. Mastausko Raportas.

(Pabaiga).

Latvija, Estai ir Kiti.

Be to viso aš visuomet tur-
ėjau artimus santykius su at-
stovais Latvijos, Estonijos,
Ukrainos ir Georgijos. Daug
kartų turėjome bendrus susi-
rinkimus prieš ir po Lietuvos
atstovų atvažiavimo į Pary-
žių. Sykį su jais pietavome ir
tuomet juos suvedžiau su Val-
demaru ir Yėu. Ant tų pačių
pietų mes turėjome atstovus
nuo Amerikos ir Anglijos val-
džių. (Prof. Morrison, du pul-
kininku, Majoras Royal Tay-
lor, Lieut. Berle, Lieut. Noble
iš Bullit ofiso, Amerikiečiai.
Anglų kap. Gelgudas, lietu-
viškos kilmės, vienas Prancu-
zų Senatorius ir k.). Tų pie-
tų tikslas buvo sueti į arti-
mesnius santykius lietuvių su
tų tautų atstovais.

Franklin Boullion.

Tos visos mažosios pris-
paustosios tautos turėjo kele-
tą susirinkimų ofise Frankli-
no Boullion, Prancuzų ukru-
bių dalykų komisijos presi-
dento. To vyro politikoji po-
zicija yra panašiai senatori-
aus Lodge Amerikoje.

Ponas Boullion yra mūsų
prietelius ir prietelius kiek-
vienos tautos, kuri nori išga-
ti liuosybę, ir tuo pačiu kar-
tu jis yra vado priešinagos
Clemenceau partijos.

Tie susirinkimai būdavo lai-
komi mūsų Komisijai iš Lietu-
vos atvažiavus.

Spanda.

Kadangi aš susitikau daug
laikraštinių Washingtono
ir, potam švedarijoje ir da-
guma tų vyrų buvo Paryžiuje,
ir kadangi Creel'as, Sison, ir
Byoiras atvažiavo į Paryžių
ir jie turėjo pažintį su beveik
kiekvienu žymiuoju rašytoju,
tai jie daug prisidėjo susieti
ir supažindinti tuos visus lai-
kraštinius su Lietuvos klau-
simu. Tarp svarbesniųjų lai-
kraštinių, su kuriais aš esmi
arčiau suėjęs, aš galiu čia pa-
minėti tik keletą Wiokah J.
Steel, redaktoriaus Londono ir
Paryžiuje leidiamojo laikra-
ščio "Daily Mail", jis yra Lor-
do Northleffo personalis at-
stovas Paryžiuje. Jis užtaris
mažasias tautas, svarbiausias
delto, jog jis nenori matyti,
kad Rusija taptų vėl didelė
valstija. Irwin, Saturday Eve-
ning Post korespondentas, ku-
ris po mano intekne parašė
straipsnį apie Lietuvos linų
išdirbystę. Isaac DonLevine,
kuris parašė apie lietuvių ir
lenkų klausimą laikraštyje
"The New Republic". Morton
J. Fullerton, autorius "Pro-
blems of Power". Pershing

patsai savas nuomones išsi-
dirbti. Visuomet koresponden-
tams reikia omenyje turėti,
kad skaitytojams palikti vie-
tos savoms išvadam daryti.
Taigi korespondentams daug
verčiau vien tik nuotikis
ir faktus perstatyti, o patys
skaitytojai pasidary išvadas
joms tikės, nes jausis, kad tai
jo paties. Svetimos, pakistos
je nevisuomet yra linkę pri-
imti.

Taigi korespondentams duo-
dame patarimą — visuomet
tik faktus ir nuotikius teisi-
giau aprašyti, o savų jausmų ir
nuomonių reikimo venkti. Tai
padarys skaitytojai, kuriems
rupi ne kas ką mano, bet kur
ir kas atsitiko.

artimiausius patarėjus; Isaac
Landeman, American Hebrew
korespondentas, H. J. For-
man, buvusis Collier's kores-
pondentas, Stransky, New
York Evening Post korespon-
dentas, Callahan, Catholic
Press korespondentas, Richard
Callahan ir Seldon, New York
Times korespondentai, Walter
E. Weyl ir Walter Lipman
New Republic korespondentai,
O. G. Willard, the National
redaktoriaus, Floyd Gibbons,
Chicago Tribune korespon-
dentas, W. J. Lewis, New
York Tribune koresponden-
tas, Burr Price, New York
Herald korespondentas, Gibbs,
Century korespondentas, Bo-
yard Swope, New York World
korespondentas, Hanna, New
York Call. Šis visuomet sten-
gėsi išgauti iš manęs išsitar-
imą, kad lietuviai nori eiti iš
vien su bolševikais ir sutikti
buti dalimi bolševikiškos Ru-
sijos. C. Thompson, ir Smith,
Associated Press korespon-
dentai, Oxford, United Press
korespondentas, Samuel Bly-
the, Saturday Evening Post
korespondentas, Maximilian
Foster, Prezidento Presos at-
stovas, Hamilton Holt, Inde-
pendent redaktoriaus, kaip ir
atstovus nuo Manchester Guar-
dian, London Times, ir daugy-
bi liuosybę, ir tuo pačiu kar-
tu jis yra vado priešinagos
Clemenceau partijos.

Kelias kartas aš tydimis
kviečiau laikraštinius ant
pietų, laike kurių aš jiems da-
viau pirmąją lekciją iš Lietu-
vos geografijos ir istorijos. Tų
susirinkimų pameklė buvo
kartas nuo karto matomos A-
merikos spaudos ir aš galiu
drįsiai sakyti, kad nėra nei
vieno tokio rašytojo, kuris
sujungia, pasirašydamas, po jo
rašytais straipsniais į Su-
valstijas iš Paryžiaus, kad jis
nebutų buvęs svečiu Amerikos
Lietuvių delegatų Prancuzijo-
je.

Mano Atsakymanas.

Tai bedirbdamas aš išgirdau
nuo tų, kurie gaudavo lietu-
viškų laikraščių iš Amerikos,
kad mano darbas esąs labai
kritikuojamas. Suvienuose
Valstijose ir kad lietuvių
spauda labai šmeižia mano
vardą, ir vėliau aš gavau tele-
gramą, kurioje buvo panaiki-
nama man teisė atstovauti A-
merikos lietuviams.

Man paliko tik vienas daly-
kas, kurį galėjau daryti, su-
tinkant su padomumo teisė-
mis, tai tik atsakyti.
Priežastis atsakymo buvo
pamatuota istisai ir vien tik
ant kablelgramo. Aš padaviau
savo rezignaciją Valdemarui
ir lietuvių Tarybai Ameriko-
je, pasiūdamas kopiją mano
rezignacijos, kurią buvau pa-
siuntęs Valdemarui.

Aš dirbu už algą.

Kaip tas viskas užsibaigė,
visiems yra žinoma. Lietuvos
valdžios atstovai, nenorėdami
kad aš juos apleičiau, pradė-
jo prašyti, kad aš pasilikčiau
su jais ilgiau dirbti ir potam,
kuomet jie nutarė mokėti man
7,000 frankų į mėnesį, aš su-
tikau su jais dirbti vieną mė-
nesį.

Jie man užmokėjo tuos pi-
nigus ir aš juos išrašiau kre-
dito pusėje mano atskaitos,
taip kad tie pinigai būtų bu-
vę siųsti iš Amerikos.
Aš jaučiau, kad aš indamas
už savo darbą algą neapsunkiu
Lietuvių valdžios, nes Vi-
limavičius ir Ališauskas jau

pavedė visus likusius pinigus,
kurios buvo gautas iš Ame-
rikos Lietuvių Tarybos, taip
kad pinigų, kurios aš ga-
vau, jie jau gavę nuo Ali-
šauskų.

Prieš išvažiavimą aš apsi-
lankiau pas Prof. Lord'ą ir
bekalbaus apie Lietuvos Ne-
prisigulmę pripažinimą, jis
man išsitarė, kad didžiausia
kliūtis, del kurios dabartinė
Lietuvos valdžia yra nepripa-
žinta yra ta, kad ji neturi
žmonių konstituanto. Girdi, ir
Lenkija tik tuomet buvo pri-
pažinta, kuomet išrinkta val-
džia užėmė vietą. Aš jam ta-
riaus, kad tai nebūvo teisingi
rinkimai ir tokie rinkimai nie-
ko dar nereikia. Jis man at-
sakė, kad kokie jie ten nebū-
vo, bet alijantams buvo pra-
nešta, kad viskas buvo gerai.
O dabartinė Lietuvos valdžia
skaitoma, kaip išrinkta ir
dabar esanti po vokiečių prie-
šura. Aš tai girdėdamas, ma-
niau, jog Amerikos lietuvių
mano pranešimui apie tai ne-
tikės, tai aš paprasčiau, kad
Prof. Lordas priimtų pas sa-
ve pasikalbėti Česnui, kuris
buvo tuomet atvažiavęs. Buvo
tai padaryta. Jis tą patį išai-
reikė ir Česnui. Tai prane-
šiau visai Lietuvių Delega-
cijai.

Prieš pat išvažiavimą Yėas
man pranešė apie Dr. Šliupio
pastangas važiuoti į Paryžių
ir jo visus nepasisekimus tuo
žvilgsniu. Jis manęs prašė,
kad aš išgautiu daktarui lei-
dimą. Aš sutikau taip padary-
ti ir viską dariau, kas buvo
galima ir dabar jau Šliupas y-
ra Paryžiaus.

Setraukiant visą į kravą,
aš galiu dar kartą sakyti, jog
laikė mano dvyknių manesų
buvimo Europoje, aš padėjau
Lietuvai Lietuvians, kaip tik
galėjau, nieko neatšlyvoiant
ir savį vien tik tą turėdamas
mintyje, kad padėti kur tik
galima Lietuvai, kad ji taptų
laisva ir neprisigulminga, ir
jaukiai išpildžiau visus pria-
dejamus, kurios aš esu pada-
ręs, kuomet sutikau būti na-
riu Amerikos Lietuvių Misi-
jos Europoje. Be to, dar galiu
pasakyti ir tarti pagarbos žo-
dį Lietuvos Delegacijai Taikos
Konferencijoje, kuri, mano
nuomone, yra tinkanti savo
darbui ir tą darbą dirba su
pilnu pasišventimu taip, kaip
geriausia ji gali atlikti. Mes,
amerikiečiai, turime teikti
jiems kodaugiasia pagelbos
ir pildyti visus jų reikalavi-
mus.

B. F. Mastauskas.

AUKOS SV. KAZIMIERO
SESERŲ VIENUOLYNUI

Is Mt. Carmel, Pa.

Kun. V. Dargis.....\$165.00
Parapijonys suaukojo
per kolekta bažnyčioje 212.00

Is Bellwood, Ill.

Jieva Strepeikiemė.... 100.00

Is Baltimore, Md.

Eufrozina Filipowicz.... 100.00

Is Chicago.

Stefanija Pivariuniūtė. 100.00

Jurgis Pukelis..... 2.00

Antanas Pukelis..... 1.00

Viso.....\$680.00

ZUVE BANKOS DARBININ-
KAI BUVO GERAI AP-
DRAUSTI.

Kaip žinoma, žuvo 9 darbi-
ninkai Illinois Trust & Sa-
vings banko, kuomet jos vi-
din andai pukelejo eksplo-
davois orlaivio nušėnėjus.
"Visi darbininkai buvo ap-
drausti. Už kiekvieną žuvusį
namiešius bus išmokėta po
\$4,500.

**Užrašymas
Patarnavimo**

PERMAINOS oro, kurios
mažai ką ženklina daug-
mumui žmonių, bet daug reikš-
kia telefonui. Užėjus šurmui,
tuojuos yra apsiginkluojama
kad patarnavimas nebūtų su-
trūkęs.

Telefono pataikymo po-
šturmui ateina labai daug.
Vienas šturmas Chicago
priemiesty padarė bledes už
\$99,914. Kito atvejo \$21-
500.

Prie šito kasto dar reikia
priruošti sutrukdymo laika.

CHICAGO TELEPHONE
COMPANY

TRUMPOS ŽINELĖS.

Baltimore, Md. Liepos 4 d.,
tapo suareštuotas vienas len-
kas bajoras. Kuomet nuvežė
kalejiman, privežtojas įsakė
pakelti rankas, tuomet len-
kas ištraukė revolverį, nušė-
vė privežtoją. Paskui kiti
policmonai taip apdaušė, kad
jau nebegalėjo rankoje revol-
verio laikyti.

Cambridge, Mass. Čia atai-
darė vasariniai kursai vai-
kams. Mokytojas Gerb. Kle-
bomas kun. P. Jukaitis, Kl. V.
Danabas, varg. Bakašis, p-š
Bibliaus, mok. Mošys ir dar
da. Klaidos buvo daug, ta-
laisvamamajam lietuvių, bet
dabar pradėjo jie nykti. Vieni
grįžta į katalikų bažnyčią, o
kiti išsiskraustė kitur.

Youngstown, Ohio. Gegužio
31 d. vietinis T. F. 57 skr.
surengė Tautos nardų balių.
Viskas gerai pavyko ir pelno
liko \$64.24.

Providence, R. I. Čia Mickus
nezalečnikams kunigaudamas
teik visko pridėjo, kad dabar
nei vienas kunigužis negauna
čia vietos, nors daug jau bu-
vo atvažiavę pažinūti ir pa-
mėginti. Garbė tokiems lietu-
viams!

Bet Chicagoje, Ill., yra dar
daug tokių tamsių katalikų,
kurie duodasi apgavikams
suvadžioti ir pinigų iš savo
kišenės išvilioti. Jau dviejo-
se vietose tveria nezalečnikai
parapijas Roselande ir West
Side. Pažūrėsimė, ar daug at-
siras tamsių žmonių!

Lynn, Mass. Čia socialistai
pirmiaus tankiai lankydavo
salonus, bet dabar, salonus
neteikė, mėgina bent prakalbų
klausyti. Buvo parsikvieta
Mocky, velnių perkupė, bet
tas iš kalno pareikalavo nuo
Jurgio N. kelionės lėšų ir ki-
tųjų išlaidų. Neišpildžius jo
reikalavimo išvažiavo be pra-
kalbų. Socialistai dabar vaik-
ščioja nuliudę, kad negavo
blevyzygų paklausti.

KADA PERKEISTI APSI-
DRAUDIMĄ.

"Kada galin ir kada turė-
čiau permainyti dabartinę ap-
saugą ant vienos iš valdžios
naujų apsaugų?". Tai yra na-
turalis klausimas, kurį galin
girdėti visur. Valdžia jau da-
bar yra pasirokus priimti

kandidatus, kurie nori permai-
nyti savo apsaugas, bet klan-
simas ar jis jau čia pasiro-
gę. Yra daug tvirtų argumen-
tų prieš permainymą apsaugos
dabar ir tvirtų argumen-
tų prieš laukimą kelius metus tai
daryti.

Jeigu tuojuos, mainytam, be-
ty pigiau, negu kad lauktumė
du ar tris metus. Dabar pre-
dėtam taupyti, nešturint kokių
apsaugų turėtam.

Jeigu dar nevedės, už kelių
metų gal apsiuosi, tuomet ap-
sauga išimta nevedusia esant
netikis juos reikalama. Nove-
dę vyras džiaugiamasi šakos
prie endovment apsaugos, o
vedęs vyras, abejojantis, ta-
turėtų išimti paprastą viso
gyvenimo arba ant išmokėji-
mų per 30 metų apsaugą. Tik-
rai geriausia apsauga vedu-
siems ar nevedusiems yra tai
ant išmokėjimo per 30 metų.
Visos apsaugos suteikia pa-
tektį juos šėnynai ir taip-
pat yra tikraisiais keliais, tau-
pimui pinigų.

Geriausis patarimas tai ap-
galvoti dalyką ir jaustis pil-
nai užtikrintu, jog esi apsa-
gotas ir jog turi išsirikę ge-
riausią apsaugą, kokią galima
gauti. Nieko nemėgink daryti
kol nesi užsitikrinęs, kad nori
daryti.

PRANEŠIMAS.

Gerbiamieji Klebonai!
Spausdiname atskirai šias
giesmes:

1. Pulkim ant kelių.
2. Švntas Dieve (suplikaci-
jos).
3. Garbė ir Slovē.
4. Duokim garbę, dėkavonę.
5. O Salutaris Hostija.
6. Tantus ergo.
7. Dievas mūsų apginejas.

Išis jos vienos mažos bra-
šiurtes formoje. Lengvai ga-
lės tilpti mažiausioje malda-
knygėje. Giesmės imtos iš
maldaiknygės "Ramybės Jums".
Žmonėms, turint įvairias mal-
daknyges, sunku sutarti ben-
drai giedoti neg kas malda-
knygę, tai kitaip sutaisytos
tos giesmės. Tai brošiūrė su-
vesty visus prie vienodumo.
Kas norėtų jų gauti prašome
iš anksto pranešti.

Kaina 2c. Kas užsisako
daug maldaiknygės, nuokimis.

"DRAUGAS" PUBL. CO.
1800 W. 46th St. Chicago, Ill.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS SVENTES.

Ketvirtadienis, liepos 24 d., sv. Kristina.
Penktadienis, liepos 25 d., sv. Jokubas Didysis, ap.

KAS BUS PASIULYTA GATVEKARIŲ DARBININKAMS.

Sako, darbininkų reikalavimas peraugstas.

Per visus praėjusius tris dienas State Public Utilities komisija turėjo konferencijas su gatvekarių ir viršutinių geležinkelio unijų atstovais ir su kompanijų viršininkais. Iš klausinėta svarbesniųjų dalykų. Diskutuota visokiuose klausimuose.

Galy-gale patirta, kad kompanijos su paminėta komisija jau padarėsi nuosprendį, kas reik atsakyti į 15,000 darbininkų reikalavimus.

Kaip šiandien kompanijos darbininkams, sakoma, paduos tokias sąlygas:

62 centai darbo valandoje vietoje 48c.

9 valandos darbo dienoje vietoj 10 valandų; viršlaikio darbas skaitysis pusantro laiko.

Jei darbininkai su tuo pasiūlymu sutiktų, tuomet:

Už važinėjamą gatvekariams mokėtis būtų 6 centai vietoje 5c, ir už transferį dar 1c, priedo. Gi ant viršutinių geležinkelio būtų 7 centai.

State Public Utilities komisija tvirtina, jog dabartinis darbininkų reikalavimas — 85 centai valandoje ir 8 valandos darbo dienoje per daug augsta.

Komisija sako, kad jei darbininkų reikalavimas būtų išpildytas, tuomet publikai prisiegtų mokėti už važinėjamą gatvekariams 9c, gi viršutiniams geležinkeliniams — 10c.

Gi tokių mokėsių publika amaiptol nepriimtų ir pakeltų balsą nepasitenkinimą.

Šiandien bus žinoma, ką apie tą kompanijų pasiūlymą pasakys darbininkų atstovai.

SIUNCIAMAS MAISTAS Į VOKIETIJĄ.

Chicagos vokiečiai nepamiršta saviškių nukentėjusių.

Šalies vyriausybė leido žmoniems siųsti siuntinius per "parcel post" į Vokietiją. Tad šiandien "parcel post" departamentas tiesiog užverčiamas siuntiniais.

Vietos vokiečiai saviškiams nukentėjusiems Vokietijai siunčia daugiausia maistą — ryžius, cukrų, kavą, mėsą, blėkinę ir kitokius negendamus valgomuosius produktus.

Garbais su siuntiniais iš New Yorko Vokietijon išplauks ateinantį šeštadienį. Tad Chicagoje siuntiniai bus priimami tik ligi šiandien vakaro.

Siuntinių sunkumas apribotas ligi 11 svyrų. Už kiekvieną svarą mokama 12 centų (perkamui parcel post ženkleliui).

Užvakar iš New Yorko išplaukė pirmasis laivas su laukiais Vokietijon. Tik iš vieno Chicago pasiųsta Vokietijon 90,000 laišky. Iš visos Amerikos bus keli milijonai.

BIZNIERIAI GARSINKITES "DRAUGE"

PLŠIKAI PAGROBĖ \$45,000.

Iš to buvo \$10,000 pinigais.

Austin National banko pasiuntinys Philip Fleming, 20 metų, per praėjusius šešis mėnesius kasdien vežiojo įvairias pinigų sumas į vidurinėsios bankas.

Užvakar išryto jis taip pat su nedideliu banko krepšiu nešė iš banko \$10,000 pinigais, \$35,000 čekiais ir \$399 laisvės bondeis.

Parkside ave. eidamas į viršutinio geležinkelio stotį jis sutiko du jaunu dailiai apsitačiusiu vyrų. Tiesu pasitartinį nutvėrė išlupo jam iš rankų krepšį ir nuvažiavo automobiliu.

Pasiuntinys tuojuos sprudo atgal bankon ir tenai pranešė apie atsitikimą. Patelefonuota policijai.

PASKIRTA KOMISIJA MAISTO REIKALAMS.

Nežinia, ką ta komisija gelbės.

Majoras Thompson pagaliaus paskyrė 9 narius komisijon, kad raupins mieste paginti maistą. Komisijos pirmininkas bus parinktas paskiau. Šitam paskirta \$5,000 algos per metus.

Miesto majoras nenorėjo skirti tos komisijos. Andai jis miesto tarybos susirinkime buvo pasakęs, kad niekas negali čia sumažinti maistui kainos, kaip tik pati šalies vyriausybė bandama kalėjimu kaltininkus. Tokios haussmės gykalingi įstatymai. Gi įstatymus gali padaryti kongresas.

Kas iš komisijos veikimo ir skelbimo maistui kainų, jei tą kainų neprisilaikys krautavininkai ir niekas negalės jų priversti tą daryti.

Miesto taryba nusprendė įsteigti tą komisiją ir miesto taryba reikalavo paskirti jai narius. Majoras išpildė reikalavimą.

SIULOMA \$500 DOVANA.

Šių metų pradžioje ant kampo 74 gat. ir Lawrence ave. nužudyta turtingas saliuininkas John H. Peterson. Policija ir ligšiol nesusekė žmogžudžio.

Dabar nužudyto saliuininko moteris praneša, jog jūnai duoda \$500 dovanų už susekimą žmogžudžio.

KAIP PATIRTI LEDO SVARŲ.

Reikia sužinoti, kiek ledo gabalus turi kubiškų eolių. Tas galima atlikti išmatavus gabalo storumą, ilgumą ir platumą.

Padaugintus eolių reikia padalinti į 30 dalių. Apturėta skaitlinė yra svarai. Tiek svaria ledo gabalas.

KARŠ TAUPYMO ŽENKLELIŲ REIKALAI.

Chicago postmasteris Carlile paskelbė gaves instrukcijų iš Washingtono, kad 1919 m. išleistas ir nupirktas karš ženklelis galima pakeisti šalies pinigų efiitifikatais.

Už pilną karš ženklelių knygelę išduodama \$100 vertės sertifikatas, kurs bus užregistruotas, ty. apdraustas.

IS CHICAGOS LIETUVŲ KOLONIJŲ

L. D. S. CHICAGOS APSKR. OJO VEIKIANČIOS KOMISIJOS SUSIRINKIMAS.

Ketvirtadienį, liepos 24 d., 7:30 val. vak., Dievo Apveizdos parapijos svet. įvyks L. D. S. Ch. Apskr. Veikiančiosios Komisijos ir kuopų valdybų susirinkimas. Tai-gi kviečiame visus atsilankyti į tą susirinkimą, nes bus prirengti inieimai šmetiniam seimui.

Taip pat nepamirškite ir Apskr. susirinkimo, kuris įvyks subotą, liepos 26 d., 7:30 val. vakare, Nekalto Prasidėjimo parapijos svetainėje, Brighton Parke.

Apskr. Valdyba.

IS BRIGHTON PARKO.

Subatos vakarė, liepos 19 d. Nekalto Prasidėjimo P. Sv. parapijos svetainėje įvyko nepaprastas vakaras-prakalbos, surengtas Tautos Fondo 60-to skyrio.

Vakara-prakalbas atidarė su Lietuvos himnu bažnytinis choras, vedamas vargonininko, p. S. Žilio. Kalbėtojum buvo p. K. Česulius, neseniai pargrįžęs iš Paryžiaus, kuris darbuavosi su Lietuvos atstovais Lietuvos laisvės reikalais. Pirmoje savo kalboje aiškino apie Lietuvos dabartinį padėjimą ir jos vergus; kaip Lietuvos žmonės narsiai kovoja su priešais už tėvynės laisvę. Paspokojo, kad Lietuvos žmonės laukia pagalbos iš Amerikos lietuvių. Ragino, kad visi prisidėtų prie gelbėjimo savo tėvynės ir brolių, sesučių.

Po pirmos kalbos buvo renkamos aukos. Surinkta \$54.72.

Antroje kalboje papasakojo apie Lietuvos Raudonojo Kryžį ir jo naudingumą Lietuvai. Taip-gi faktais prirodinėjo, kaip tautininkai neteisingai šmeižia katalikų vykęjus, e labjansia p. Mastauską. Paskaitė paliudijimą nuo p. M. Yčo, kuris pripažįsta katalikų atstovus ir jų darbus Lietuvai naudingais.

Tame vakare auokojo sekan tiegi:

M. Jucevičia \$5.00.
Po 2 dol.: A. Žilienė, S. Žilius, I. Paškauskas, A. Šalčius, V. Zaromskaitė.

Po 1 dol.: J. Raudys, B. Labukas, A. Labukas, A. Urbelienė, J. Molis, K. Kameraskas, J. Abromavičia, R. Nenartonis, A. Rudakas, J. Enceris, Z. Junokienė, N. N., A. Širvaitis, K. Vainoris, P. Kvetkus, A. Šerpetienė, J. Armonas, J. Stasiunas, J. Vigi-ras, K. Kilkins, P. Nenartonis, N. Atroska, A. Pakeltis, K. Zaromskas, T. Volk, A. Rakauskas, B. Jovaišas.

Smulkių aukų \$2.82.
Viso \$50.72.

Visiems aukotojams, vardu Tautos Fondo 60-to skyriaus, širdingai ačiū. N—i.

IS NORTH SIDES.

Liepos 19 d. čia atsiluvo indomios prakalbos. Kalbėjo p. A. B. Mastauskas, A. L. T. pirmininkas. Papasakojo daug indomijų žinių iš veikimo mūsų delegacijos prie Tautos Konferencijos Paryžiuje. Padėjo tiems lietuviams, kurie savo aukomis prisidėjo prie gelbėjimo brolių ir sesučių Lietuvoje, kurie neturi nei maisto, nei drabužių.

Vakara-prakalbas pagražino sv. Mykolo parapijinis choras, kuris tarpais padainavo koletą

jaunųjų dainelių. Nors šita buvo, tačiau visi choristai, išėmus du tris, atsilankė. Apart to, kuomet atėjo laikas pradėti aukas rinkti, visi choristai ir choristės tūlįaus šoko dar-ban ir ėjo per svetainę, pėsčy-dami aukos mūsų broliams, vargo paliečiams tėvynėje, Lietuvoje.

Vakara-prakalbas užbaigė bažnytinis choras su tautiniu himnu.

Zmonių prakalbose buvo kuone pilna svetainė. Aukų surinkta 80 dol. Aukojo:

J. Girdžiūnas \$10.00.
Po 5 dol.: J. Salna, A. Repšis.

Po 2 dol.: Kun. P. Moikankas, J. Martišius, A. Bacegičia, A. Rugienas.

Po 1 dol.: P. Vaškus, J. Bertulis, J. Čiapiatis, M. Andruškevičia, S. Lauraitienė, A. Šapikas, P. Maskolaitis, J. Kišonas, J. Bajarskis, Jegaila, P. Valaičiūtė, B. Tumaitė, A. Jenušauskas, P. Gerdžiūnas, J. Lebežinskas, J. Naujokas, A. Deksnis, J. Valaitienė, A. Gerdžiūnas, J. Brundza, A. Augaitis, K. Rimkus, M. Stankevičia, M. Macekonis, K. Norkus, P. Vileikis, E. Martinkaitė, A. Kavaliuskas, P. Kusmitkas, P. Gunkauskas, J. Li-sauskas, P. Navaruskas, M. Kenžis, S. Bytanas, B. Smukas, S. Kregždīs, J. Bakunas, P. Mureika \$1.29.

Kitos smulkios.
Viso suaukota \$80.00.

Už apgarzinimus \$2.25. Likusieji pinigai tuojau pasiųsti Tautos Fondo Centru.

Visiems aukotojams, vardu tėvynės, Lietuvos, tariau ačiū. Ačiū taip-gi ir bažnytiniam chorui ir vedėjui, p. Lauraičiui, už neatšaukiamą pagra-finti vakara-prakalbos dainelėmis.

Fr. A. K.
T. F. 94 skyr. pirm.

IS WEST SIDE.

Antros Vartų draugijos susirinkimas.

Liepos 12 d. Antros Vartų draugija laikė pusmetinį susirinkimą parapijinėje svetainėje.

Narių susirinko skaitlingai. Tulas laikas atgal ši draugija buvo panaukojus \$80.00 į Tautos Fondo, ilgavimui Lietuvai laisvės. Pasiųsti aukų buvo įgaliotas draugijos pirmininkas, kuris išsiuntimą tęsė ir tęsė. Vispirma minėtą auką ponas pirmininkas pagarsino per Tautos Fondo prakalbas prieš kelis šimtus susirinkusių žmonių, kad, girdi, Antros Vartų draugija paukojo 80 dolierių į T. F., til jis su savim nepaėmęs aukos, bet priduosią vėliaus. Susirinkusieji, matydami draugijos duosnumą, dideliai rankomis nuplojo. Bet dalykas visai kitaip išėjo, negu tikėtasi. Kuomet draugija laikė sekantį susirinkimą, aukų siuntėjas, netik kad neišsiuntė aukos į T. F., bet dar paaiškino, kad, girdi, negalima užsitikėti Tautos Fondo. Tad taip pasielgęs pirmininkas netik kad neišpildė savo priedermės, bet dar sulaukė draugijos nutarimą.

Šiame susirinkime ir vėl kyle klausimas, į kokį fondą aukosim. Vieni sako, kad jau panaukota į T. F., tik reikia išsiųsti, kiti-gi sako, girdi, mes turim panaikinti del "laisvės varpo." Leista per balsus. Nu-balsuota aukoti "laisvės varpui."

Tai matot kaip mūsų katalikiškos draugijos užsitrukin

SKAITYK DARBUS

Lietuvos Amer. Pramones B-ves

- 1) ŠIOJI BENDROVĖ SUORGANIZAVO KAPITALO į porą mėnesių, tiek kiek kitos Bendrovės į metus laiko ir mano, kapitalą padidinti, prisidėjus reikalui, iki \$5,000,000.
- 2) JAU APĖMĖ KONTRAKTUS už kelis šimtus tūkstančių dolierių ir darbas varomas visu smarkumu jų išpildymui.
- 3) PADARYTI PLENAI IR ATLIKTI ŽYGLAI konstrukcijai ir šdirbystei Lietuvoj. Vyk-dinimui šio dalyko darbuojasi nuskirta komisija susidedama iš specialistų žmonių.
- 4) ĮSTEIGTA GENERALIS SUSINĖSIMO BIURAS SU LIETUVA, kuris tarpininkauja Lietuvos ir Amerikos lietuviams atliekajime giminių, dalia, turto, žemės; taip-gi padaro legaliz-kas raštus pirtimo ir pardavimo, įgaliojimą atidavimų žemės pakeičijimą, etc.
- 5) PADARYTA SUTARTIS IR SULTOTA KAINOS porcentinai maisto, prekų, mašinų ir visų kitų reikmenų į Lietuvą. Laival jau yra ruošiami išplaukimui.
- 6) ĮSTEIGTA GENERALĖ AGENTURA laivakorėjų ir pinigų siuntimo kuri suteiks teisin-gą lietuviams patarnavimą. Skyriai steigiami visose didesniuose Amerikos miestuose.
- 7) SUVIENYTA LIETUVIŲ STATYMO BENDROVĖ su luo. kapitalu \$100,000 prie šios Bendrovės iš kurios sudaryta konstrukcijos laiva, statymuo dirbtuvių, namų, etc. Pakei to sky-rius veikimas bus galima perkelti Lietuvon dabar apipirkta plotas žemės ir budavojama gyven-imui namai mieste Akrono, Ohio, kurių vertė sieks iki \$300,000 iš ko Bendrovė turės nemažai pelno.

Visas pelnas Bendrovės gaunamas iš visų skyrių veikimo teks šerinkams, o kadangi šer-ininkai daugumoje yra darbininkai tai-gi darbininkai daugiausiai pelnya. Nors bimis jau pradė-tas gana plačiai ir pelnas daromas gana didelis, bet šerų kaina nepakelta. Kurie pasiskubins nusi-pirkti gaus sena kaina po \$10 šerų, ir turės progą naudotis pirmutinio uždabio dividendais ku-rie mokėsia netrukus.

Užsirašykite šerų kodžiausia niko nelaukiant, siųskite pinigus ir klauskite informacijų šiuo adresu:

Lithuanian American Trading Co.
112 N. Greene St., Baltimore, Md.

gėdą del keleto narių, kurie yra vilkais prisidengę avies kailiai.

IS TOWN OF LAKE.

Šiandien, liepos 24 d., 7:30 val. vakare, sv. Kryžiaus pa-rapijos svetainėje Raudonojo Kryžiaus helpėjų skyrius lai-kyta susirinkimą.

Valdyba.

PEARL QUEEN KONCERTINOS

Dabar yra patvirtintos ir varto-jamos daugumos lietuvių, kurie grū-tyje koncerting ir augtali rekom-en-duojama kaip geriausia koncertine padaryta Surisanytos Valstijos A-merikos. Mes galime jas parupinti augto arba šono tona.

Reikalaukite katalogo, kurį išdu-siame dtybi.

GEORGI & VITAK MUSIC CO.

1546 W. 47th St., Chicago, Ill.

S. P. Tanis & Co.

31 East 112th St., Roseland, Ill.
Arti Michigan Ave., ant šerų tarys

Lietuviška Agentura

Pranciame savo draugams, pažįstamiems ir kitiems, kad per mūsų lietuvišką ofisą galima lengvomis išlygomis gyti NAMUS, LOTUS IR PARMAS. Kuris noris par-duoti savo nuosavybę, tai stelskite mūsų ofisui suteikti jų informacijas, o mes stengsimės surasti pirtėją.

Mes duodame paskolas ant nejudinamo turto (proper-čių) ant pirmo ir antro morgečio.

Mes apdraudžiame (induriname nuo ugnies visokias nuosavybes į geriausias kompanijas.

Jeigu reikalaujate kokio nors patarimo apie kokias dalykus arba provas, tai visados gausite teisingą rodą ir tas jums nieko nekautuos.

Jeigu reikalaujate perkalbėtojo (interpreter) į court'ą, tai atsišaukite mūsų ofisan.

Visuose reikaluose suriktuose REAL ESTATE biznis arba kituose dalykuose, kreipkitės mūsų lietuviškam ofisan, kur jums užganėdinimas uftikrintas.

Mūsų ofisas atidaras kas diena nuo 8 valandos iš ryto iki 6 valandai vakare.

Vakarnis: Serdomis ir Subatomis iki 9 valandos vakare.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ CHICAGOJE

NEMOKĖSI PINIGUS BEREIKALO

Mūsų krautuvė—viena iš didžiausių Chicagoje

Parduodame už žemiasią kainą, kur kitur taip negausi. Mašinelių laiskams drukuoti ir ofiso darbams yra naujausios mados. Užlaikom visokius laikrodžius, šedus, šliubinius ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prusiškų išdir-byčių. Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dir-bame visokius ženklus drangystėms, taisome laikrodžius ir muzikališkus instrumentus atsakančiai. Kurie prišius trijų centų krasaženklį gaus katalogą veltui.

Steponas P. Kazlawski

4632 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Telefons: DROVER 7309